

Forfatter: Udrag fra Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 255.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296364970512/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

in *Callos Manier*; dobbeltgængere, møder med ånder og lignende fænomener forekommer hyppigt i disse forestillinger. – (*Selv*)*magnetisme*: fremgangsmåde, hvorved en persons dyriske magnetisme, dvs. modtagelighed for og forbindelse med himmellegemerne og omgivende væsener, overføres til en anden, der hypnotiseres; selvmagnetisme må da nærmest bestå i at bringe sig i en tilstand, hvor man er åben over for normalt sjulte kræfter i selvet. – *den animalske Magnetisme(s)*, betegnelse opfundet af lægen F.A. Mesmer (1734–1815) for den gensidige indvirkning mellem himmellegemer, Jorden, dyr og mennesker, som mander om magnetismen.

- 129 *Walchendorfs Collegium*: studenterkollegium i St. Peders Stræde i København, grundlagt 1588; Ingemann var alderne her 1811–16.
- 130 *Materie*: emne – *philistrøst*: småborgerligt, åndløst. – *Vægteren* . . . : Det offentlige vægterkorps i København fungerede indtil 1862; en af dets opgaver var at udråde hvert tueslag ved at syngte vægterversene. – *Vægtersangen*: Første halvdel af vægterverset til kl. 12 lyder: «Det var om Midnats Tide/ Vor Freiser han blev født,/ Til Trøst al Verden vide,/ Som ellers var forødt.» Vægterversene kendes siden 1686. – *Nørreport*: Byens port låstes ved midnat; først 1821 åbnedes Nørreport for nattrafik mod gebyr. Nørreport blev revet ned i 1856 i forbindelse med skøjfning af voldene. – *Assistentskirkegården*: den kirkegård, der 1760 anlagdes på Nørrebro uden for volden.
- 132 *Reminiscent*: erindring.

Niels Dragon

- 133 *Frederiks Hospital*: hospitalet mellem Bredgade og Amaliegade i København, grundlagt 1752. – *chirurgiske Candidater*: Indtil 1838 var den kirurgiske og den medicinske uddannelse i Danmark adskilte. – *Kjønnen*: kvinderne.
- 134 *fattes dig*: fejlet du.
- 135 *Ran*: Her er egl. tale om ligrov, ulovlig fjernelse af liget. – *Anatomien*: ituskæringen af et lig for at undersøge de indre dele.

De fortryllede Fingre

- 136 *Völmenslot*: sandsynligvis Gurte Slot, der i folkemunde havde navn efter sin formodede byggherre Valdemar Atterdag, hvis romantiske tilknytning til stedet flere gange er behandlet i den danske litteratur. – *Skjefing*: iflg. folkeovertroen et barn, der af overnaturlige væsener blev lagt i vuggen i stedet for et dødt barn. – *Sjøner*: lysere – *Ugleangen* . . . : Det eventyr, der hentydes til, er ikke identificeret.
- 137 *Johannisurter*: eller St. Hansurter, der helst skulle plukkes ved sankthans,

- bruges dels som legeurt, dels til at tage varsel om ægteskab og død –
Kilden: Omkring de gamle hellige kilder udfoldede der sig et munstret
 folkeligt liv, især sarkofagsaften.
- 138 *Fugl Phoenix*: i den antikke mytologi en fugl, der brændte sig op i sin
 rede, hvorefter en ny funkt opstod af asken; iflg. folketroen havde dens
 sang helbredende kraft, men traditionen om dens fjers magt har ikke
 kunnet efterspores.
- 139 *Kong Salomons Segnbillede*: Iflg. gamle jødiske søgn beherskede den værel-
 tiske konge Salomon ved hjælp af sin seglring og en række besværgelser
 demonerne; i middelalderens jødiske mystik, Kabbala, og derefter i fol-
 keovertroen brugtes betegnelsen Salomons segl om magiske figurer,
 der anvendtes til at mane ånder.
- 140 *Hagith*: navn på planeten Venus, som forekommer i det magiske skrift
Clavius Salomonis (Salomons nøgle), kendt fra det 17. og 18. årh. Nav-
 net Hagith er hentet fra Det gamle Testamente, hvor en af kong Davids
 hustruer benævnes sådan (bl.a. 2. Samuelsbog 3,4).
- 141 *Sonnetagsve*: lommespejl – *Parol*: jordejendom.
- 142 *Ådlet*: udtalt ulfredshed med – *Ligebillede*: grunt ansigt – *fornehgt*: vir-
 keligt.
- 143 *Thorvaldsens Tilbagekomst*: I 1838 vendte Thorvaldsen fra Rom tilbage
 til København, hvor han fik en enestående modtagelse, fremstillet i Jor-
 gen Sonne's frise på Thorvaldsens museum (påbegyndt 1846). – *Kobbere*:
 kobberstrik – *idelig*: stadig.
- 144 *curiosa*: lojerligt.
- 146 *forvovet*: erklæret for umuligt.
- 148 *den Fugel* . . . Døbsenglen i Frue Kirke i København var færdig i 1827. –
ang: åndrig; elskværdig – *de åbnidelig* . . . *Studier*: examen philosophi-
 cum.
- 149 *Skuespil*: Omkring 1840 prægedes Det kgl. Teaters repertoire af lystspil
 med en elegant og vittig, ofte satirisk dialog; blandt de oversatte drama-
 tikere var Scribe (1791–1861) dominerende, blandt de hjemlige J.L.
 Heiberg – *satiriske Blade*: Kendtest af samtidens blade med satirisk ind-
 hold er *Cørcanen* (grundlagt 1840 af M.A. Goldschmidt).
- 150 *Wethers Lisebet*: Goethes berømte roman fra 1774 – *Lafontaines*: Den
 tyske forfatter August Lafontaine (1758–1831) skrev en lang række me-
 get populære sentimentale romaner. – *de moderneste Paroder* . . . sandsyn-
 ligvis de ironiske viser fra de syngespil og vaudeviller, der opførtes på
 Det kgl. Teater. – *musikalske Genrebilleder*: viser af C.M. Beliman
 (1740–95), i Danmark især kendt via teatret.
- 151 *mærkelig*: mærkelig.
- 154 (Menneske)lavne: hylster – *medan*: ettersom – *skuffe*: bedrage.
- 155 *flaut*: åndløse – *Fortepiano*: klaver.
- 156 *Bevæbder*: kronisk betændelse, der forerter knoglen.